

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	alapképzés	Tagozat	nappali/levelezői	Tanév/félév	2023/2024
Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	III/6

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	A világirodalom története. A 19. század második felének világirodalma
Назва навчальної дисципліни	Історія зарубіжної літератури. Література 2 половини 19 століття
Tanszék	Filológia Tanszék
Кафедра	Кафедра філології
Képzési program	014 Középfokú oktatás Magyar nyelv és irodalom
Освітня програма	014 Középfokú oktatás Ukrán nyelv és irodalom 014 Középfokú oktatás Angol nyelv és irodalom 014 Середня освіта (Мова і література угорська) 014 Середня освіта (Українська мова та література) 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 5 Előadás: nappali 30 levelező 10 Szeminárium/gyakorlat: nappali 30 levelező 0 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: nappali 90 levelező 140
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 5 Лекції: денна 30 заочна 10 Семінарські/практичні заняття: денна 30 заочна 0 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: денна 90 заочна 140
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Csonka Tetyana, a filológiai tudományok kandidátusa, docens chonka.tetyana@kmf.org.ua Dr. habil. Beregszászi Anikó, docens beregszaszi.aniko@kmf.org.ua Dr. Kész Margit, docens kesz.margit@kmf.org.ua Gál Adél, előadó gal.adel@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за	

<p>викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)</p>	<p>Чонка Тетяна Степанівна, к.ф.н., в.о. доц. chonka.tetyana@kmf.org.ua Берегсасі Аніко Ф., доктор габіліт.доцент beregszaszi.aniko@kmf.org.ua Кейс Маргарита Ю. (к.ф.н.), доцент kesz.margit@kmf.org.ua Гал Одел Ф. викладач gal.adel@kmf.uz.ua</p>
<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>A tantárgy felvételének előkövetelménye sikeres vizsga vagy szigorlat a következő tantárgyakból: Bevezetés az irodalomtudományba, Antik irodalom, A középkor világirodalma, A reneszánsz és a barokk kor irodalma, A felvilágosodás és a romantika irodalma.</p> <p>Запропонована навчальна дисципліна є логічним продовженням курсів бакалаврського (першого) рівня вищої освіти: “Вступ до літературознавства”, “Антична література”, “Література Середньовіччя”, “Література Відродження та Бароко”, “Література Просвітництва та Романтизму”</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p>	<p>A tantárgy célja: A 19. század második felének világirodalma tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a klasszikus modernség, a realizmus, a naturalizmus jellemzőivel, a jelentős irodalmi és művészeti irányzatok alakulásával, a reprezentáns alkotóművészek élettörténetével, munkásságával.</p> <p>A tantárgy fő feladata:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az korra jellemző irodalmi alapformák, műfajok, motívumok elsajátíttatása – az irodalmi alapkultúra építése – elméleti jártasság kialakítása – professzionális olvasóvá nevelés <p>Kialakítandó kompetenciák: A multikulturalizmus elismerése és tisztelete. A tanuló képes absztrakt gondolkodásra, elemzésre és szintézisre. A tárgykör ismerete és megértése, valamint a szakmai tevékenység megértésének képessége. Az irodalom általános tulajdonságainak mint a műalkotás felépítésének törvényszerűségeinek, az irodalmi alkotás sajátosságainak, az irodalmi stílusok, tudományos módszerek és iskolák jellemzésének képessége. A tanuló képes elemezni a világirodalmi folyamat és a magyar írásbeliség fejlődésének főbb irányzatait. A vizsgált témakör fejlődésének főbb korszakai, az ókortól a 21. századig, az irányzatok, műfajok és stílusok alakulásának, kiemelkedő képviselőinek, művészeti jelenségeinek rendszerszerű ismerete. A tanuló képes megérteni a leendő szakma lényegét, társadalmi jelentőségét, az egy-egy filológiai ágat meghatározó tudományágak főbb problémáit. A szakmai feladatok megoldására alkalmas speciális terminológia szabad használatának képessége. A tanuló képes a nyelvi és irodalmi anyagok önálló elemzésére és következtetések levonására</p> <p>Főbb témakörök: A realizmus társadalmi-politikai és esztétikai előfeltételei az európai irodalomban. A 19. századi realizmus fejlődésének főbb szakaszai. A francia realizmus. Stendhal élete és munkássága. A karrierregény: A Vörös és fekete. Honoré de Balzac életpályája, munkásságának főbb korszakai. Az Emberi színjáték koncepciója. A Goriot apó. P. Mérimée realizmusa. G. Flaubert</p>

**Анотація дисципліни,
мета та очікувані
програмні результати
навчальної дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

realizmusának jelentősége. A Bovaryné.
Gogol: Esték egy gyikanykai tanyán
Az angol realista polgári regény. Charles Dickens munkássága.
George Eliot szellemi fejlődésének hiperbolikus képe. Munkássága. Thomas Hardy: Egy tiszta nő. W. M. Thackeray munkássága. Hiúság vására.
Az amerikai irodalom. Nathaniel Hawthorne az amerikai regényíró és elbeszélő, az allegorikus és a szimbolikus mese mestere (A skarlát betű).
A norvég realizmus. Henrik Ibsen élete és munkássága., Nóra (Babaszoba), A vadkacsa.
A francia naturalizmus. Emile Zola. Guy de Maupassant Egy asszony élete, A szépfiú .Novellái, stílusa, jelentősége. A szimbolizmus. A francia szimbolizmus. Charles Baudelaire életműve. A romlás virágai - a lélek sötét mélységeinek feltárása.
Paul Verlaine munkássága. Verlaine: az impresszionista költészet megteremtője. Arthur Rimbaud. Későromantikus, parnasszista, naturalista és szimbolista elemek együttélése költészetében. (A párizsi orgia, Részeg hajó, Az első este, Napfény és hús, A meghökkentek stb.). Önéletrajzi vallomása.

Мета викладання навчальної дисципліни:

Метою предмета “Література 2 половини 19 століття” є ознайомлення студентів з розвитком зарубіжної літератури 19 століття, літературних та мистецьких напрямків, їх представників та їхньої творчості.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- розвиток теоретичної компетентності,
- розвиток здатності студентів до аналізу творів,
- навчити студентів бути професійними читачами,
- розвиток здатності студентів надавати коректну відповідь шляхом попереднього або повторювального виконання асоціативних завдань, пов’язаних з тією чи іншою темою.

Загальні компетентності:

ЗК 9 – Цінування мультикультурності та повага до неї.
ЗК 10 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 11 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК 4 – Здатність характеризувати загальні властивості літератури як мистецтва слова, закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.
ФК 5 – Здатність аналізувати основні тенденції розвитку світового літературного процесу та угорського письменства.
ФК 6 – Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямків, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.
ФК 8 – Здатність розуміти сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв’язку в цілісній системі знань.
ФК 11 – Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань
ФК 14 Здатність самостійно аналізувати мовний і літературний матеріал та робити висновки

Програмні результати навчання:

ПРН 2 – Аналізувати головні тенденції історичного розвитку угорського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з

	<p>історії Угорщини та сучасного суспільного життя.</p> <p>ПРН 3 – Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПРН 7 – Застосовувати філологічні знання для розв’язання професійних завдань.</p> <p>ПРН 8 – Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 12 – Здатність управляти процесами навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості учня.</p> <p>ПРН 15 – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ПРН 16 – Уміння визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства.</p> <p>ПРН 17 – Уміння розуміти закономірності літературного процесу, художнього значення літературного твору у зв’язку з суспільно-літературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою.</p> <p>Тематика курсу: Суспільно – політичні й естетичні засади реалізму, його творчий метод, головні етапи розвитку. Французький реалізм, його загальна характеристика. Життя і творчість Стендаля. О. де Бальзак і “Людська трагедія”. П. Маріме. Браття Гонкури. Життя і творчість Г. Флобера. Англійський реалізм, його загальна характеристика. Життя і творчість Ч. Діккенса, У. Теккерея. Реалізм в американській літературі. Г. Бічер–Стоу. Марк Твен. Дж. Лондон Реалізм в інших європейських літературах. Ш. Петефі. Г. Ібсен. Г Натуралізм, символізм і імпресіонізм у літературі. Ідейно-філософські та суспільні засади натуралізму; його основні принципи: об’єктивізм і безстрасність. Французький натуралізм, його особливості. Е. Золя: “Ругон – Макари”. Г. де Мопасан. А. Доде. Німецький натуралізм. Г. Гауптман. Символізм та імпресіонізм у літературі Ш. Бодлер: “Квіти зла”. П. Верлен, А. Рембо, С. Маларме, М. Метерлінк.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A félévet beszámoló zárja. A gyakorlati munkák teljesítésével maximálisan 50 pont szerezhető. A beszámoló 50 pontot ér. A félév során maximálisan 100 pont szerezhető.</p> <p>Завершується курс заліком. Практичні роботи оцінюються максимально 50 балами. Залік оцінюється максимум 50 балами. Протягом семестру можна набрати всього 100 балів.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület Google Classroom</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p>	<p>Szerb Antal: A világirodalom története, Magvető Kiadó, Budapest, 2021. Korábbi verzió: https://mek.oszk.hu/14800/14872/</p>

**Базова література
навчальної дисципліни та
інші інформаційні ресурси**

Fűzfa Balázs irodalomtankönyvei, Krónika Nova Kiadó, 2008
<https://mek.oszk.hu/20500/20556/> <https://mek.oszk.hu/20500/20557/>
Gerencsér Ferenc szerk.: Ki kicsoda a világirodalomban? Tárogató Könyvek, 2000.
Gintli Tibor-Schein Gábor: Az irodalom rövid története. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2008.
Pál József (főszerk.): Világirodalom. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2005.
<https://mersz.hu/kiadvany/8/dokumentum/info/>
Szabó Attila: Művészettörténet vázlatokban. – Győr, Veritas, 2000.
Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХІХ – ХХ ст.: навчальний посібник / Давиденко Г. Й., Величко М. О. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
История зарубежной литературы ХІХ века: учеб. для вузов / А.С. Дмитриев, Н.А. Соловьева, Е.А. Петрова и др.; [под ред. Н.А. Соловьевой]. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2000.
Літературознавчий словник-довідник. – К., 2006.
Павличко С. Зарубіжна література. Дослідження та критичні статті / Павличко С. – К., 2001.
Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : [у 2 т.] / [за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського]. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005.
Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя.
Доба романтизму : підручник. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2001. - 416 с.